

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1980-1981****22 APRIL 1981**

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst met betrekking tot EURODIF, en van de Bijlage ondertekend te Parijs op 20 maart 1980

**VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN
EN DE DEFENSIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER RADOUX**

1. Uw verslaggever geeft een bondig historisch overzicht van de verbintenissen die België heeft aangegaan als antwoord op het voorstel van de Franse regering om uranium te verrijken door het gasdiffusieproces (andere landen van Europa hebben de voorkeur gegeven aan de ultracentrifugetechniek).

De deelneming van België aan de bouw en de werking van een fabriek voor de verrijking van uranium bestaat uit een gelijk aandeel van de particuliere sector en van SOBEN (Belgische Maatschappij voor de Verrijking van Uranium). Zij beloopt 11,111 pct. De fabriek is gevestigd in de vallei van de Rhône, in Tricastin.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen

Vaste leden: de heren Cudell, voorzitter, Bertrand, Carpels, Daems, de Bruyne, Delmotte, Dewulf, du Monceau de Bergendal, Kevers, Lahaye, Lambotte, Mevr. Nauwelaerts-Thues, Smitt, de heren Storme, Toussaint M., Mevr. Turt-De Munter, de heren Vangronsveid, Van Wambeke, Wyninckx en Radoux, verslaggever.

Plaatsvervangers: de heren Bailly, Bogaerts, Bruart, Daulne, Févier, Gillet R., Hoyaux, Humblet en Lagae.

R. A 11927*Zie:*

Gedr. St. van de Senaat:

549 (1980-1981) N° 1: Ontwerp van wet.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1980-1981****22 AVRIL 1981**

Projet de loi portant approbation de la Convention relative à EURODIF, et de l'Annexe, signées à Paris le 20 mars 1980

**RAPPORT
FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES RELATIONS EXTERIEURES
ET DE LA DEFENSE
PAR M. RADOUX**

1. Votre rapporteur fait un rapide historique des engagements pris par la Belgique en répondant à l'offre du gouvernement français de traiter l'uranium par le système de la diffusion gazeuse (d'autres pays d'Europe ont préféré celui de l'ultracentrifugation).

La participation de la Belgique à la construction et au fonctionnement d'une usine d'enrichissement d'uranium est constituée à parts égales par le secteur privé et SOBEN (Société belge pour l'enrichissement de l'uranium). Elle s'élève à 11,111 p.c. L'usine est située dans la vallée du Rhône, sur le site du Tricastin.

Ont participé aux travaux de la Commission:

Membres effectifs: MM. Cudell, président, Bertrand, Carpels, Daems, de Bruyne, Delmotte, Dewulf, du Monceau de Bergendal, Kevers, Lahaye, Lambotte, Mmes Nauwelaerts-Thues, Smitt, MM. Storme, Toussaint M., Mme Turt-De Munter, MM. Vangronsveid, Van Wambeke, Wyninckx et Radoux, rapporteur.

Membres suppléants: MM. Bailly, Bogaerts, Bruart, Daulne, Févier, Gillet R., Hoyaux, Humblet et Lagae.

R. A 11927*Voir:*

Doc. du Sénat:

549 (1980-1981) N° 1: Projet de loi.

Deze deelneming verzekert de diversifiëring van de bevoorradingsbronnen van het land en dekt zijn behoeften, volgens een raming van 1976, tot in 1990. De fabriek zal haar maximumrendement bereiken eind 1981.

Eurodif heeft in 1976 een dochtermaatschappij opgericht onder de benaming «Eurodif-Production» S.A., naar Frans recht, waarvan de aandeelhouders zijn: Italië, Spanje, Frankrijk, Iran en België.

De Overeenkomst die ter goedkeuring aan het Parlement wordt voorgelegd, heeft voornamelijk betrekking op de rechten en verplichtingen van de Partijen die hebben ingetekend op het kapitaal van de maatschappij Eurodif.

Zij bestaat uit twee delen.

Titel I somt de financiële en fiscale maatregelen op die bij uitzondering aan de N.V. Eurodif door de Franse regering worden toegekend buiten het gemeen recht, doet niets anders dan een feitelijke toestand in rechte vastleggen, de Franse regering heeft inderdaad reeds bij voorbaat de meeste van die voordelen aan de N.V. Eurodif toegestaan.

Titel II van de Overeenkomst omvat allerlei bepalingen:

— De artikelen XIII tot XVII hebben betrekking op de bepalingen inzake de controle en de fysische bescherming die dienen in acht genomen te worden in de context van de nucleaire non-proliferatie, waarbij echter wordt gepreciseerd dat ze geen invloed hebben op de verplichtingen voortvloeiend uit het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, voor de Partijen bij deze Overeenkomst die de hoedanigheid van lid van genoemde Gemeenschap bezitter (artikel XVIII).

— Artikel XIX heeft betrekking op de modaliteiten voor het beslechten van de geschillen en dient gelezen te worden samen met het bijvoegsel bij de Overeenkomst, waarin de arbitrageprocedure wordt omschreven.

— Artikel XX bepaalt dat de toepassing van de bepalingen der hogervermelde artikelen XIII tot XVII voortgang zal vinden in elk geval, onder alle omstandigheden en tot de basisprodukten en de bijzondere splijtbare materialen afkomstig van de Vennootschap Eurodif, volledig zullen zijn opgebruikt en zelfs tot na de vervaldag van de Overeenkomst.

— Artikel XXI regelt de inwerkingtreding van de Overeenkomst.

— Artikel XXII betreft de mogelijke toetreding van nieuwe staten maar bepaalt duidelijk dat deze deelneming de eenparige toestemming vereist van de Staten die op de datum van de aanvraag tot deelneming partij zijn bij de Overeenkomst. Het gaat om een voorzorgsmaatregel om te voorkomen dat sommige Staten door deze Overeenkomst, die betrekking heeft op een zeer bijzondere nucleair gebied, gebonden zouden zijn aan andere Staten waarvan de deelneming uit politiek oogpunt zou zijn af te raden.

Cette participation assure la diversification des sources d'approvisionnement du pays et couvre ses besoins, d'après une estimation de 1976, jusqu'en 1990. L'usine atteindra son rendement maximum à la fin de cette année 1981.

Eurodif a créé en 1976 une filiale dénommée «Eurodif-Production» S.A. de droit français dont les actionnaires sont l'Italie, l'Espagne, la France, l'Iran et la Belgique.

La Convention soumise à l'approbation du Parlement concerne essentiellement les droits et obligations des Parties associées au capital de la société Eurodif.

Elle comprend deux parties.

Le titre I énumère les dispositions financières et fiscales consenties à titre exceptionnel à la Société Eurodif par le gouvernement français, au-delà du droit commun français. Celles-ci coulent en droit un état de fait puisque le gouvernement français a déjà consenti par anticipation la plupart de ces avantages à la Société Eurodif.

Le titre II de la Convention comprend des dispositions diverses:

— Les articles XIII à XVII visent les dispositions de contrôle et de protection physique à respecter dans le contexte des préoccupations de non-prolifération nucléaire tout en précisant qu'elles n'affectent pas les obligations découlant du traité instituant la Communauté européenne de l'Energie atomique pour les Parties à la Convention qui ont la qualité de membre de cette Communauté (article XVIII).

— L'article XIX concerne les modalités de règlement des différends et doit se lire en connexion avec l'annexe à la Convention, qui précise la procédure d'arbitrage.

— L'article XX stipule que les dispositions des articles XIII à XVII précités continueront de s'appliquer en tout état de cause, en toute circonstance et jusqu'à consommation totale des produits de base et des matières fissiles spéciales provenant de la Société Eurodif, même au-delà de la période d'expiration de la Convention.

— L'article XXI précise les modalités d'entrée en vigueur de la Convention.

— L'article XXII concerne l'adhésion possible de nouveaux Etats en précisant toutefois clairement que cette adhésion devra requérir l'accord unanime des Etats qui, à la date de la demande d'adhésion, sont Parties à la Convention. Il s'agit d'une mesure de précaution prise pour éviter que certains Etats ne se trouvent liés par cette Convention touchant à un domaine très particulier en matière nucléaire avec d'autres Etats dont la participation serait contre-indiquée du point de vue politique.

2. Tijdens de bespreking vraagt een lid of het wenselijk is het ontwerp onmiddellijk te onderzoeken aangezien het de prijs van de kernbrandstof gunstig wil beïnvloeden en dus een energiekeuze is. De gezamenlijke energieproblemen worden op dit ogenblik evenwel besproken in de Kamer en men zou op de conclusies daarvan moeten wachten. Bovendien bestaat er een moratorium voor het gehele kernprobleem en dit ontwerp kan worden beschouwd als een afwijking voor dat moratorium. Dat neemt evenwel niet weg dat de bepalingen van titel II van de Overeenkomst betreffende de controle in werking moeten treden.

Een lid antwoordt dat het gaat om een verbintenis die België in 1973 tegenover andere landen heeft aangegaan, en dat de bepalingen van de Overeenkomst niet van elkaar kunnen worden gescheiden.

3. Het enig artikel van het ontwerp van wet wordt aangenomen met 15 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Dit verslag is goedgekeurd bij enparigheid van de 17 aanwezige leden.

De Verslaggever,
L. RADOUX.

De Voorzitter,
G. CUDELL.

2. Au cours de la discussion, un membre demande s'il est opportun d'examiner ce projet actuellement puisqu'il tend à favoriser le prix du combustible nucléaire et constitue donc un choix énergétique. Or l'ensemble des problèmes de l'énergie fait actuellement l'objet d'une discussion à la Chambre et il faudrait en attendre les conclusions avant d'examiner le projet. D'autre part il existe un moratoire sur l'ensemble du problème nucléaire et ce projet peut apparaître comme dérogeant à ce moratoire. Ceci n'exclut cependant pas la nécessité de mettre en œuvre les dispositions du titre II de la Convention relatif au contrôle.

Un membre répond qu'il s'agit d'un engagement pris par la Belgique vis-à-vis d'autres pays en 1973 et que les dispositions de la Convention ne peuvent être dissociées.

3. L'article unique du projet de loi est adopté par 15 voix et 2 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 17 membres présents.

Le Rapporteur,
L. RADOUX.

Le Président,
G. CUDELL.